

vilge mere til Aarhus-Biblioteket, saaledes at det selv kunde anskaffe, hvad det nu ikke faar fra det kongelige Bibliotek, eller at forøge Bevillingen for det store kongelige Bibliotek, saa at det kunde anskaffe de efter dets Mening nødvendige Slideksemplarer, tror jeg, at man roligt kan gaa den Vej, Forslaget har fulgt, nemlig at forøge Byrden med Afgivelse af et Eksemplar til Aarhus Bibliotek. Det er i Virkeligheden ingen stor Byrde, og det er af den Slags Byrder, som komme igen med mangedobbelte Renter. Tilsyneladende ser det jo ud, som om man unddrager den paa-gældende litterære Producent et Eksemplar, som ellers skulde købes, og at man desuden unddrager ham Købere, som nu foretrække at laane i Biblioteket. Det faktisk Forhold er dog i Virkeligheden det, at Adgangen til at laane i de store Biblioteker netop har fremmet Læselysten og Købelysten, saa at den litterære Produktion ad denne Omvej naar ud til et langt bredere og større Lag, end den under tidligere Forhold har kunnet. Jeg tror derfor, at det er en Byrde, den litterære Produktion ikke behøver at være ængstelig ved; den vil betale sig. Saadan stiller jeg mig altsaa med Hensyn til Hovedprincipperne i Forslaget.

Der er imidlertid forskellige mindre væsentlige Punkter — i alt Fald de fleste ere mindre væsentlige — hvor jeg nærer Tvivl, om Forslaget har truffet det rette. Om flere af disse Punkter er der, som det fremgaar af Bemærkningerne til Forslaget, Uenighed mellem de tre sagkyndige Bibliotekarer, hvis Betænkninger foreligge trykte. Det første af dem, jeg vil fremdrage, angaar den Udvidelse, der er givet Afleveringspligten derved, at den ogsaa kommer til at omfatte Særtryk, naar de ere særlig paginerede. Ja, det er jo ingen stor Byrde for den literære Produktion, den kan sagtens finde sig i den, men den vil sikkert vise sig meget stor for Bibliotekerne, thi alle disse Ting, som indkomme i Særtryk — og Alverden tager jo nu Særtryk af Afhandlinger i Tidsskrifter — have Bibliotekerne jo i Forvejen, saa det er baade en meget betydelig og en ret overflødig Byrde, der paalægges dem, naar de skulle opbevare Særtrykkene. Det eneste

væsentlige Argument i Bemærkningerne til Forslaget, som taler for at udstrække Afleveringspligten til disse Særtryk, er at de ofte citeres. Man citerer ikke Tidsskrifterne, hvori Afhandlingerne findes, men man citerer netop Særtrykket, naar det er særlig pagineret. Men det kunne Forfatterne saa lade være med at gøre. Desuden vil det sikkert vise sig, at selv om man ikke ligefrem lægger denne Byrde paa Bibliotekerne, vil det ikke skade Afgivelsen synderligt, thi det ejendommelige er, at disse Særtryk frivillig afgives i Massevis, saaledes at de overvælde Bibliotekerne. Saalænge disse staa frit over for dem, kunne de begrænse deres Antal, idet de kunne sige: Vi bryde os ikke om det og det; og derved indskrænke den store Byrde, som Afleveringen paalægger dem. Naar det derimod bliver bestemt i Loven, at der skal finde Aflevering Sted af disse Særtryk, ere Bibliotekerne naturligvis ikke saaledes stillede, at de kunne afvise dem eller kaste bort, hvad de ikke ønske. Der paalægges dem som sagt derved en Byrde, som jeg tror er overflødig. Men det er jo i og for sig et underordnet Punkt, og naar der nu — i alt Fald fra de to Bibliotekarers Side — lægges Vægt paa, at Særtrykkene medtages, saa vil jeg ikke just tilraade, at man heri gør Forandring.

Der er et andet Punkt, som er væsentligere, og hvor jeg nærer Tvivl om, hvorvidt det, Lovforslaget indeholder, er rigtigt. Det er den pligtmæssige Afgivelse af det, som har en „fortrolig privat Karakter og kun er beregnet paa en bestemt mindre Kreds af Personer“. Det er mig nemlig ganske umuligt at finde en berettigende Grund til at paalægge Forfatteren, som altsaa ogsaa vil være Forlæggeren, denne Byrde, fordi han benytter en Bogtrykker, hvad han jo kan undgaa ved at vælge en anden Mangfoldiggørelsesmaade end Trykning, en begrænset Mangfoldiggørelsesmaade, eller ved at have sit eget Bogtrykkeri. Thi den Bogtrykker, der er Tale om, maa jo være en saadan, der udøver Bogtrykkervirksomhed som Næring og med Næringsadkomst. Det er mig som sagt ganske umuligt at se, hvilke juridiske Grunde der kunne anføres for at lægge en saadan Pligt paa en Mand, der ikke